

(המשך מעמוד 15)

זוכר אז בפעם הראשונה את הבומבה בראש. כי פיתאום הצמידו לנו הגררה של "זהו זה", מי יודע מה הולך לקרות. זה לא היה נעים. אז יום אחר ישבנו בכוננות התאבדות, ואחר

היה לי ברור שאני צריך לחזור לבובה שלי. מה, להסתכל לאנשים בעיניים באובה שלהם ולא באובה הביצים

כך ירדו מהרעיון. אחרי כמה ימים נמאס לי מהמידסאות של הבסיס ברמלה, ורציתי לחפש את יחידת האם שלי.

איך?
בירתי איפה סירת-חרוב. אמרו לי שהיא בביקעה. אז לקחתי את הנשק והתגורר שחתמתי עליהם, ונסעתי בטרמפים לביקעה. מצאתי אותם מחופרים שם בוואדי, מול הירדן. מצאתי את המגד, שבומני היה מ"פ, והוא קיבל אותי. קיבלתי מחלקה, וכעבור כמה ימים העבירו אותנו ברומה, והתחלנו במילחמה.

מתי זה היה?
שבוע לפני סיום המילחמה.

לאן לקחו אתכם?
לאזור התעלה. בהתחלה היינו בצד שלנו, המזרחי. היו לנו קטעי-חלימה בכוחות קומנדרו מצריים, שחצו את התעלה.

וב-22 באוקטובר היתה הפסקת-האש הראשונה. כל אותו היום היינו ברכנו לכיבוש פורט סעיר. ידעתי שאנחנו הולכים למשימה שספק אם נחזור ממנה.

פחדת?
בטח שפחדתי יותר מזה: ידעתי את האמת, את המציאות בשטח. ידעתי שאנחנו במצב נחות, ושהרבה מאיתנו לא יחזרו. אני זוכר שנתתי קבוצת-פקודות לחיילים, והרגשתי שאני מנסה לעורר את עצמי ואותם, ודי עובר בעיניים גם עלי וגם עליהם.

חשבתי אז שבסדיר נפצתי פעמיים ויצאתי מזה, ומי יודע מה יהיה עכשיו.

היציאה שלנו, והתחלנו לפרק את הציורים והתחמושת ואמרתי לעצמי: זהו, יואל, זה נגמר. מחר אתה מורדה על הציור, נפרד מההורים וחוזר ללונדון. אתה את שלך עשית.

אני חושב שעוד לא הספקנו לפרק את הציור, והגיעה הורעה שממשיכים וחוצים את התעלה.

לא שאלתם שאלות?
מי שאל שאלות? היום שואלים. אז לא שאלו. הבנו שהמילחמה לא נגמרה, ושמענו את רעמי התותחים ואת המטוסים. ולא הבנו מה המשימה בדיוק.

כמה הייתם?
גדוד. בערך 150 איש, שנסעו בוחל"מים.

התחלנו במסע לכיוון השטח החקלאי, והתנועה היתה דרומה, לכיוון העיר סואץ. במשך יומיים לחמנו כל הזמן בתוך יעד מצרי, תוך כדי תנועה, במקביל לסוללה המצרית, כשבצדה "הישראלית", המזרחית, היתה הארמיה השלישית המצרית. והמטרה שלנו היתה לכתר את הארמיה הזאת. כך שהאויב היה גם לפנינו וגם מאחורינו. ובמשך כל המילחמה המושכת לצלם.

מה צילמת?
הכל. את המילחמה, את ההסתערויות, את הפיצוץ. הכנתי תיקי-עבודות. בשבילי המצלמה היתה כלי שבאמצעותו התמודדתי עם המציאות הכליכך קשה, שאלה התגלגלותי מהלימודים בלונדון.

היה לי משבר נפשי מאוד קשה. נפילתי מלונדון ישר למציאות הצבאית, לשפה הצבאית, פיתאום כולם נראו לי אחרים. המעבר היה מאוד קשה, והמצלמה, שהיתה לי על הכתף במקביל לקלצ'ניקוב, היתה מעין חיץ, ודרך מאוד בלתי מודעת להתמודד עם האירועים.

צילמתי. ועד היום אני לא מבין איך תיפגעתי את שני הכלים ביחד. הייתי רץ, מסתער ומצלם. פיתאום זו היתה הגשמת החלום של אחריי הלימודים. ובראש חשבתי שאני חוזר ללונדון, ושאת עבודת-הגמר של השנה כבר עשיתי במילחמה. והתיק שלי היה עמוס בנגטיבים.

זה היה עד הרגע שבו נתקלנו בכוח-שיריון לפנינו, והתחלנו להיערך כדי לתקוף אותו. קיבלנו פקודה להזדרז ולהגיע לעיר סואץ, ותוך כדי התנועה חטפנו פגיעה ישירה מהצד השני, הישראלי. חטפנו פגיעה ישירה.

באיזה מצב הייתם?
אני יושבתי בקידמת הנגמ"ש, למעלה, ועל

שרון בצילום עצמי בצניחה הראשונה בכ"ח וצחקתי, בכ"ח וצחקתי...

אותי בחיים. ואתה רוצה שיכאב לך יותר, כדי שלא תלך לאיבוד.

אלה היו רגעים של פחד?
זה כבר לא פחד, זה מין זהו זה, ככה זה נגמר. והכל נראה כליכך פשוט, פיתאום. אף פעם לא האמנתי שזה יקרה, והנה זה קורה. ובכל פעם שהתעוררתי, אמרתי שניצלתי, שעוד לא גמרתי, שהפעם אחזיק יותר חזק. וזהו.

בעצם, פה התחיל המאבק שאני לא אתן לעצמי ליפול, שאני חייב להילחם בשיניים. בעצם עוד לא קלטתי מה קרה, ומה סוג הפגיעה, אבל היתה לי הרגשה שאני לא יכריעו, ושאתי אחזור להיות מה שרציתי להיות. שאם יצאתי מהגיהנום הזה, עכשיו הכל תלוי בי. ואם זה תלוי בי, אז אותי לא יכריעו.

ומתי נודע לך מה יש לך?
לאט-לאט. אני לא יכול להצביע על יום או שעה שבאה מישלחת-דופאים להגיד לי שהימים והלילה אני משותק ב-100%, שיותר לא תלך, לא תזיז, לא תשתין. לא היה דבר כזה.

וגם כשאמר, אני לא רציתי לשמוע ולהבין. הייתי משוכנע שהם לא יורעים עם מי יש להם עסק, שאני מפה קם. הייתי משוכנע שאני חוזר ללונדון, וממשיך לצלם.

חשבתי שזו תאונה קטנה, ושאתי אתגבר עליה. ואולי בגלל הבלוף ומנגנוני-ההגנה וההתייחסות שאני אחליט מה שיש לי ומה שאני אעשה, עברתי שנה מאוד... זה היה טריפ של לחימה, להוכיח לעצמי ולכולם.

"בסוף עריכת הסרט, כשהקדשתי אותו לחיילים, הרגשתי שסוף סוף עברתי את תגובת האבל האמיתית על מה שקרה אז"

לא היה לי זמן לרחמים. זו היתה הקצנה לכיוון השני.

היום אני לא מבין איך ולמה, אבל ככה זה עבר. זו היתה שנה קשה של עבודה ובסופה מצאתי את עצמי עומד על הרגליים, בניגוד לתחושות, ומדלג ודוחק את כל הרוחות הרפואיות.

היית צריך להיות מרותק לביסאי גלגלים. מדוע הרגשקשת על הביים? ביסאי לא יותר נוח?

תנסי ותגיד לי: האמת היא שזה בוודאי יותר נוח, אבל מהמאבק שלך עם עצמך ועם הדימוי שלך, איך אתה רוצה להיראות, כאומלל, כנפיל, לי היה ברור שאני צריך לחזור לגור מטר, להסתכל לאנשים בעיניים בגובה של

ולא בגובה הביצים.

זו היתה המטרה, ובכל תחום, עד היום, אני קובע קורס-כל את המטרה. נקודת-המוצא היא מה אתה רוצה, ולא הדיאגנוזה הרפואית. אתה תמצא את הדרך להגיע למטרה.

במבדל כל התקופה הזאת, האם חשבת מדוע בכלל היית צריך לחזור מלונדון?

פשוט לא.

לא היה בדך שום כעס?
(המשך בעמוד 20)

עבר לי בראש שאין לי רגליים. ומכיוון שלא יכולתי לזוז, לא יכולתי להרים את הראש או את הידיים. לא יכולתי לבדוק את הרגליים.

צחקת?
לא. התעוררתי כשמעלי כבר היה החושב של הפלוגה. פתחתי את העיניים והוא היה מעלי. שאלתי אותו אם יש לי רגליים והוא אמר שכן. לא האמנתי.

הוא אמר שהכל בסדר. שאלתי אם נפגענו, והוא אמר שכן, אבל שהכל בסדר, שכולם באיזור. זה היה שעה אחרי הפגיעה. ואז הגיע המ"פ ושאלתי אותו מה קורה, ואף אחד לא סיפר לי מה קרה לנגמ"ש. ושוב שאלתי אם יש לי רגליים, והוא אמר שכן, ואז נרגעתי. מסביב נמשכה המילחמה. אנחנו נתקלנו בכוח-קומנדרו מצרי, וזה היה קטע קשה.

הניחו אותי על נגמ"ש-רפואה, ושם פיתאום פגשתי את החיילים שלי. וכשאני אומר פגשתי, זה לפגוש חלקים. מחזה נוראי.

אתה עם הכאבים הנוראיים שלך והחיילים מסביב דוממים.

תמונות נוראיות. 16 חבר'ה מתוך ה-19 נהרגו שם. והתחושה שליוותה אותי היתה של איך יוצאים מפה. ופיתאום היתה לי תחושה איומה של חוסר-אונים. הרגשה שאתה לא מסוגל לעשות כלום. מילא הכאבים והמורפיום, אבל הרגשה שאין לך מושג מה קורה, ומסביב יריות וקליעים וכל הנגמ"ש הוא אימפוטנט, כי חוץ מהרופא והנהג כולם גוויות.

תחושת חוסר-האונים היתה איומה. זה חוסר יכולת לתפקד. וזה יצר אצלי זעם, וחשבתי לאן הגעתי. חשבתי שזה לא הוגן. במצב הזה, המילחמה אינה הוגנת.

מדוע?
כי אם אתה שלם, ומולך בא צבא, אז זה צבא מול צבא, ומי שיותר חזק ויותר טוב — מנצח. אבל כשאתה שוכב פצוע, ולא מסוגל להשיב מילחמה, זה לא הוגן.

אבל איכשהו יצאנו מזה. אחרי הרבה שעות של טיטולים וכאבים והתעלפויות והתעוררויות, מצאתי את עצמי בתאג"ד, אחר-כך במטוק, בכ"ח החולים ברפידים ואחר-כך במטוס לבית-חולים בארץ.

בנגמ"ש היו פצועים ומתים ביחד?
היו מתים, היו שגססו, אני לא כליכך ראיתי מסביב. ראיתי איברים פתוחים, שמעתי גניחות, חירחרורים, ואני חלק מזה.

חשבת שתמות?
בשלב הזה, תחושת-המוות היתה קשורה יותר לתוסרי-האונים, ולא לפציעה.

כשהגעתי לרפידים והתעוררתי לכמה דקות, הבנתי שאני פצוע מאוד קשה. אבל כשהעלו אותי למטוס לארץ, היתה לי הרגשה טובה. כי בבית החולים ברפידים היו המון פצועים, ומישהו עבר ואמר שאותי צריך לשלוח לארץ, והיתה לי הרגשה שמטפלים בי, שאני בידיים טובות. תחושה ביתית.

במטוס פיתאום התחיל מאבק שלי בעייפות ובתודרה, ואמרתי לעצמי שככה מתים. כליכך פשוט. בא לי לעצום את העיניים וזהו. זה נראה לי יותר מדי פשוט ומאוד לא-הוגן.

למה?
כי אמרתי שאני גומר, ומי יודע מה יקרה איתי אחר-כך, שבסך-הכל זה לא נורא, אבל המישהו והחברים שאני משאיר מאחורי יצטרכו להתמודד עם הכאב, וחשבתי שזה לא פייר, והחלטתי שאני צריך להחזיק בחיים, שאני נאבק ומנסה ונהנה מהכאבים, מכיוון שחשבתי שהכאבים יחזיקו

שרון עם בנו, איתי

חשבתי שככה מתים. כליכך פשוטו

הרכב היו 19 חיילים, כולם סדירים, חוץ ממני ומהנהג. היתה צפיפות נוראית.

השעה היתה 11 בבוקר. אני לא זוכר את הפגיעה, כי אני לא זוכר אותה.

אני זוכר את התנועה וזוכר את עצמי מתעורר, כשאני חבוש בקובעי-הפלדה והחגור והכל, מוטל אי-שם בתוך היעד המצרי, שוכב על האדמה, על הגב. שמעתי שמסביב זורים, ולא הייתי מסוגל לזוז. כלום.

לא הייתי מסוגל להזיז שום איבר.

היו כאבים?
כאביות, ובעיקר תחושה מוזרה שאין לי רגליים. הייתי משוכנע שאין לי רגליים.

לא היו לך כאבים ברגליים?